

Така форма роботи є потужною для розвитку навичок самодопомоги та стресостійкості.

Сьогодні особливо потребують психологічної підтримки усі учасники освітнього процесу, а психологічна служба закладу має сприяти стабілізації психоемоційного стану здобувачів освіти та їх налаштуванню на освітню діяльність. Оскільки педагог який відчуває невпевненість або знаходиться у стані паніки, не тільки не зможе допомогти, а ще й буде «токсичним» для здобувачів освіти, поширюючи «вірус» емоційної нестабільності та вражаючи імунітет на рівні психіки.

Список використаних джерел

1. Дворник М. С. Психологічні мобільні додатки: можливості подолання травми // Матеріали I Всеукраїнської наукової конференції (м. Київ, 20–21 червня 2017 р.) «Медіатравма в умовах інформаційної війни: психологічний та педагогічний аспекти». — URL:<http://mediaosvita.org.ua/book/materialy-vseukrayinskoyi-naukovo-praktychnoyi-konferentsiyi-mediatravma-v-umovah-informatsijnoyi-vijny-psyhologichnyj-ta-pedagogichnyj-aspekty/>.
2. Мілютіна К.Н. Робочий зошит для самодопомоги. Баланс в умовах невизначеності. Київ, 2022 С. 70-75.
3. Українські діти потребують психологічної допомоги [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://eo.gov.ua/ukrainski-dity-potrebut-psykholohichnoi-dopomohy/2022/05/10/>
4. Шийчук А. С., Кушнір Ю. М. Щоденник самостереження. Папір витримає все Київ, 2022 с.191.

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМНОГО ПОЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Неміров Д.В.

аспірант кафедри технологічної та професійної освіти
Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка, м. Дрогобич

Суспільний розвиток на сучасному етапі характеризується надзвичайно складними процесами, що призводять до глибинних якісних змін в усіх сферах життєдіяльності людини. В умовах глобалізації та інтеграції соціальної діяльності, наростання екологічної напруженості,

ускладнення соціальних відносин, лавиноподібного збільшення інформації, швидкого та постійного оновлення технологій тощо людина може безконфліктно функціонувати лише у випадку, якщо матиме певні ціннісні орієнтації, володітиме якостями та здібностями, котрі забезпечують стійкість її професійного розвитку, соціальну мобільність, творчу особистісну позицію й гнучку адаптацію до сучасних реалій.

Основну відповідальність за цілеспрямоване формування цих якостей і здібностей людини покладено на систему освіти, роль і місце якої кардинально змінюється в сучасному суспільстві, адже вона стає ключовою соціальною інституцією, від якої залежить не лише сьогодення, а й майбутнє людства. Це ставить нові вимоги до освіти, коли знання, на передачу яких орієнтувалася традиційна парадигма освіти попереднього індустріального етапу розвитку суспільства, втрачають свою першорядну значущість у навчанні. Найактуальнішим стає формування вміння будувати своє життя з урахуванням набутих знань, які у цьому випадку перетворюються з мети на засіб. Це зумовлює необхідність заміни традиційної, знаннєвої парадигми освіти на нову, що відповідає актуальним і перспективним потребам розвитку суспільства та людини. При цьому сучасна модель навчання має не лише стати якісно новою, ґрунтуватися на модерній соціально-філософській концепції світу, об'єктивних закономірностях розвитку природи, суспільства та свідомості, а й забезпечити створення, з одного боку, умов для розвитку кожної людини на основі різнобічних знань й умінь їх реалізації, а з іншого – забезпечення повної керованості, технологічності освітнього процесу – від встановлення цілей і завдань до отримання прогнозованого результату.

У вітчизняній педагогічній теорії і практиці пошук нових орієнтирів найчастіше пов'язується з реалізацією особистісного підходу в навчанні. Це зумовлено передовсім загальною гуманістичною спрямованістю соціальних трансформацій, у річищі яких здійснюється реформування системи освіти. Проте стає очевиднішим, що орієнтація освіти лише на різнобічний особистісний розвиток людини та її навчання відповідно до особистісних запитів не повною мірою відповідає сучасним вимогам. Освіта, особливо професійна, визнаючи значущість і необхідність урахування інтересів особистості у процесі навчання, водночас неспроможна ігнорувати соціальні потреби. Цим цілям значно більшою мірою відповідає ідея ключових компетенцій, яка сформувалася в зарубіжній соціальній теорії та практиці як один із найефективніших способів розв'язання суперечностей у розвитку освіти та суспільства, позначених як криза освіти. Ця ідея, що сформувалася

в 60-х рр. XX ст. в зарубіжній педагогічній теорії та практиці, була покладена в основу якісно нового, компетентнісного підходу в освіті, адекватного ціннісним орієнтирам і цільовим установкам постіндустріального, інформаційного суспільства. Очевидно, що застосування компетентнісного підходу на різних освітніх рівнях, зокрема у системі вищої педагогічної освіти, має свою специфіку, без осмислення й урахування якої стає неможливим вироблення оптимальних організаційно-управлінських рішень, структурування і відбір якісного змісту навчання, розроблення ефективних навчально-методичних засобів фахової підготовки майбутніх педагогів.

У працях багатьох вітчизняних і зарубіжних дослідників закладено методологічні засади компетентнісного підходу, висвітлено різні аспекти його реалізації в галузі освіти (І. Бех, Н. Бібик, Р. Бояціс, І. Єрмаков, З. Курлянд, В. Лозовецька, О. Локшина, Л. Лук'янова, Д. Макклелланд, С. Максименко, А. Маркова, Н. Мельник, О. Овчарук, Дж. Равен, О. Савченко, С. Сисоєва, Л. і С. Спенсери, Р. Увайт, Л. Холмс, І. Чемерис, Н. Чомські та ін.). Об'єктивно дослідження цих відомих учених заклали підґрунтя та зробили вагомий внесок у формування нового дослідницького напрямку – компетентнісного підходу в освіті, який згодом набув розвитку на основі нових наукових ідей та концепцій. Разом з тим, аналіз наукових джерел показує, що на сьогодні практично відсутні наукові дослідження, присвячені системному розгляду компетентнісного підходу як цілісного педагогічного явища. Крім того, лише окремі праці торкаються проблеми його застосування у системі підготовки педагогічних кадрів для закладів загальної середньої і професійної (професійно-технічної) освіти.

Таким чином, виникає головна суперечність між необхідністю широкого впровадження компетентнісного підходу у вищу педагогічну освіту, зокрема спрямовану на підготовку педагогічних кадрів, та нерозробленістю його теоретико-методологічних та дидактичних основ. Розв'язання цієї суперечності вимагає дослідження таких основних аспектів проблемного поля:

- аналіз компетентнісного підходу як цілісного теоретико-методологічного феномену, виявлення його сутнісних ознак і структурних компонентів;

- розроблення теоретичних засад організації і розвитку компетентнісно-орієнтованої освіти з урахуванням специфіки фахової підготовки майбутніх педагогів;

- проєктування моделі освітнього процесу, що забезпечує ефективне набуття студентами фахових компетентностей, необхідних для здійснення професійно-педагогічної діяльності;
- виявлення педагогічних умов, які забезпечують реалізацію цілей компетентісно-орієнтованого навчання педагогічних кадрів.

РОЗВИТОК ШКІЛ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ В УКРАЇНІ

Андросенко А. О.

Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка, м. Глухів

Упродовж всієї історії розвитку педагогічної освіти в Україні особлива роль відводиться розвитку педагогічної майстерності вчителя. Однією з неформальних форм реалізації цього завдання є створення шкіл майстерності, які успішно функціонують у багатьох закладах освіти в умовах сьогодення.

Яскравим прикладом таких шкіл є школа Полтавського національного педагогічного університету ім. Короленка, ректором якого протягом 15 років був талановитий вчений і організатор вищої педагогічної освіти І. Зязюн. Педагогічний досвід І. Зязюна узагальнено у знакових книгах, виданих в Україні та за кордоном, зокрема у дидактичному комплексі «Педагогічна майстерність», «Краса педагогічної дії», «Педагогіка добра: ідеали та реалії» та ін., які широко використовуються у процесі підготовки майбутніх учителів у ЗВО та сприяють розвитку педагогічної майстерності практикуючих викладачів і науковців [1].

На базі Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка діє «Школа педагогічної майстерності» під керівництвом доктора педагогічних наук, професора В. Ковальчука [4]. Для реалізації ідей неформальної освіти у рамках школи проводяться заходи з розвитку педагогічної майстерності (навчальні курси, майстер-класи, літні школи тощо). Результати впровадження системи розвитку педагогічних компетентностей майбутніх учителів відображаються в наукових публікаціях викладачів і студентів, обговорюються на науково-практичних семінарах і конференціях різного рівня, а також упроваджуються у практику роботи навчальних закладів [3, с. 135].